

Eitt av mongum framstigum

FYRI tveimum mánaðum síðani fór Skála Skipasmiðja í sjálv- bodna líkvidatið. Hetta var eitt av størstu arbeiðsplássunum í landinum.

ARBEIÐSFÓLKID átti sjálvandi pening til góðar hjá hesum trota- bógvi. Men nú verður hesin pen- ingur goldin úr Trygdargrunni- num fyri avreiðingar og lönir við meira. Hetta er eitt av úrslitunum, ið spurdust burtúr tí, at Javn- aðarflokkurin seinastu fyra árinum hevði ábyrgdina av arbeiðaramál- um í Tinganesi.

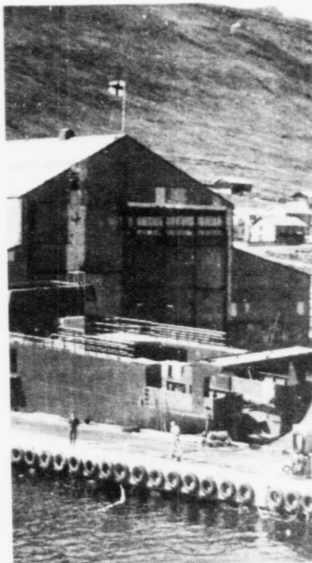
Í 1978 fingi vit lógina um Trygd- argrunn Veidumanna. Sambært hesi lóg skuldu allir fiskakeyparar í landinum gjalda inn í grunnin 2 kr. fyri hvørt tons av keyptum rá- fiski. Samstundis skuldi lands- kassin lata grunninum eina sam- svarandi upphædd. Og fór fiska- keypari av knóranum, skuldi

grunnurin rinda fiskiferum og harvið eisini manningum 80 pst. av tí, teir stóðu til at missa.

TÁ lógin hevði verið nýtt einar tvær ferðir, ásannaði Javn- aðarflokkurin, at hetta var ikki nóg mikið. Flakavirki fóru av knóran- um. Veidufør og manningar fingi 80 pst. Men tey, sum ar- beiddu á viðkomandi virki, fingi onki. Tí tók flokkurin stig til at broyta reglurnar fyri grunnin. Hetta hendi í seinasta landsstýris- skeiði. Og tað hendi í tveimum stigum.

FYRST varð lógin broytt, soleiðis at grunnurin eisini kom at umfata arbeiðsfólk á fiskavirkjum, og seinni soleiðis, at grunnurin kom at umfata avreiðingar og lönir sum heild. Reglan er nú, at allir ar- beidsgevarar — almennir og pri- vatir — skulu rinda grunninum eitt promill av tí útgoldnu lønini. Hetta gevur grunninum eina inn- tøku uppá umleið 4 mió. kr. um árið.

OG nú rindar Trygdargrunnurin fult endurgjald fyri mistan pening

MEN hetta var bara eitt av mong- um framstigum, ið vunnin vórdur til frama fyri lønarstættirnar, hesi seinastu fyra árinum meðan Javn- aðarflokkurin hevði ábyrgdina av arbeiðaramálum í landsstýrinum. Onnur mál kundu verið umrødd.

í sambandi við avreiðingar. Har- við er trygd fingin fyri at veiðufør og manningar nú fáa alt, um fiskakeyparin fer av knóranum. Tá talan er um lönir, bæði á fiska- virkjum og á øðrum arbeiðspláss- um, rindar grunnurin eisini alt upp til 70.000 kr. Fyri fiskimenn, skipa- og bátageigarar, arbeiðarar og løn- takarar annars var hetta eitt stórt framstig.

Eitt nú lógin um fritíð við løn. Út- byggingin av Arbeiðseftirlitinum. Arbeiðsumhvørvisráðið. Arbeiðs- medisinarin. Og lógin um Sam- haldsfastan Arbeiðsmarknaðar- eftirlønargrunn. Men lat hetta fara á hesum sinni.

VÓNIRNAR um nýggj framstig eru ikki stórar. Ikki so leingi Fólkaflokkurin ræður fyri borg- um. Og størsta vónbrotið hjá fiskimonum og lønarstættunum annars er Tjóðveldisflokkurin. Men eina ferð koma hesir stættir aftur fram til valborðið. Tá fær Tjóðveldisflokkurin dómin fyri sitt svik móti hesum stættum.

sosigatey

TINGAKROSSUR

Føroyar og útheimurin

Tingakrossur skrivur um fundin hjá teimum norður- lendsku úttanrikisráð- harrunum.

— Løgmaður — hægsti persónur í landinum — beyð sær sjálvum við á fundin sum eygleiðari, men hetta varð honum sytt. Og soleiðis er stóða okkara mótvegis umheim- inum, skrivur Tingakross- ur.

Bláðið visir á, at hóast fiskivinnusamráðingar hava givið okkum ein feril av frælsi í úttanrikis- viðurskiptum, so eru tað danir, ið mynda andlit okkara úteftir, og tað nýðast vit at finna okk- um í.

Viðari skrivur Tinga- krossur, at um tað er álvara at ganga móti loys- ing, so er eisini at byrja at hugsa um og fyrireika eina úttanrikisráðastu.

— Men skrivur bláðið, vit eru eitt lítið land, og vit verða aldrin fór fyri at gjalda sjálvstøðuga um- boðan í øllum teimum londum, vit hava sam- band við.

— Danir eru serfrøðing- ar í føroyskum viðurskipt- um — tí veruleika nýðast vit at boyggja okkum fyri. Og tí er tað óiva hollast at leita tann vegin eftir góð- um ráðum í hesum sam- bandi, skrivur Tinga- krossur.

14. SEPTEMBER

Vit fjala skomm okkara

14. September skrivur um tjóðskaparkenslu og Dimmalætting. Har stendur m.a.:

— Tað verður ofta sagt, at tjóðskaparkenslurnar trivast best, tá ið tú ferðast úttanlands, og iva- leyst er nakað um tað. Men hvat fer føroyingur- in, tá ið hann so kemur heim aftur og hevur møgu- leika at stimbra tjóð- skaparhugsjónini — og bera hana viðari til onnur? Jú, hann setur seg væl til rættis við eini gamlari Dimmalætting, ið ikki virðir føroyska málið — móðurmálið, meiri enn tað, at oddagreinin í blað- num í heilum verður skriv- að á donskum.

Hetta blað, ið flest allir føroyingar lesa og stuðla, smæddist ikki í tí Harrans ári — 1988, at skriva sein- astu oddagreininu á donskum máli — hundrað ár aftan á hin tiltikna jóna- fundin, har menn settu

sær sum mál at verja Føroya mál og siðir!

Um hetta ikki er grov provokation imóti føroyingum og okkara móð- urmáli — hvat er tað so? Vit bert tiga og svølgja rátt, men samsek eru vit øll. Triggjar ferðir um viku- na taka vit imóti hesum provokerandi »prislsta«, ið heldur so lítið um okk- ur føroyingar, at hann ósmæðið víðger føroysk viðurskipti á donskum máli, skrivur 14. Septemb- er.

Dimmalætting

Skarvslop

Hetta er heitið á odda- grein í Dimmalætting seinasta hósdag. Hesaferð er hon á føroyskum. Og hon snýr seg um nógva sparitos landsstýrisins og serliga er tað Sjálvstýris- flokkurin, sum stendur fyri skotum í blaðnum.

Dimmalætting skrivur: — Sparing her og spar- ing har, manaði nýggja landsstýrið til, tá ið tað var sett. Øll ovurnýtsla skuldi minkast hjá øllum stættum, og eisini lands- stýrið læt leka út, at tað

vildi gera tað sama, bæði heima og í ferðingum út- anlands til oyggjanna besta. Kelnavn og stavnamal tess kom tí at vera Frimerkjalandsstýr- ið hjá góðrunum gerand- isføroyingum — í sam- svari við instu vónum allra føyinga. Sjálv- stýrisflokkurin livi! — hipp, hipp! Hurra!

Sjálvstýrisflokkurin kom enn einaferð at verða tikin í fjalgja fœvning fólks- ins. Men hvussu leingi vardi tað? Eina viku ella kanska hálváraðru? Í hvussu so er ikki longur, tí longu pálasunnudag eydnaðist nýggja lög- manni og onkrum øðrum í landsstýrinum at víska Sjálvstýrisflokkinn um, at honum bar til at fáa nýggja formann sin Lassa Klein at koma upp í somu yvirtøkunevnd, sum hann hevði sagt seg vera imóti, og so lagaði alt seg eftir vild hjá hinum lands- stýrisflokkum, og inn- valdur í yvirtøkunevndina gloypti hann Finnboğa við hudi og hári úttan at koma í kriggj við ranga- strupa sín.

Soleiðis letur Sjálv- stýrisflokksins politikkur seg vera leiddan í bandi av Tjóðveldinum og hansara

halagubbum í dag. Høvdu vit í Føroyum havt eina Gallup-kanning ímillum fólk í vikuni undan pálas- sunnudegi, hevði hann vunnið ikki sort av at- kvøðum aftrat teimum, hann hevði við seinasta valið, men mist bæði hes- ar og fleiri aftrat undir kanning vikuna eftir, skrivur Dimmalætting.